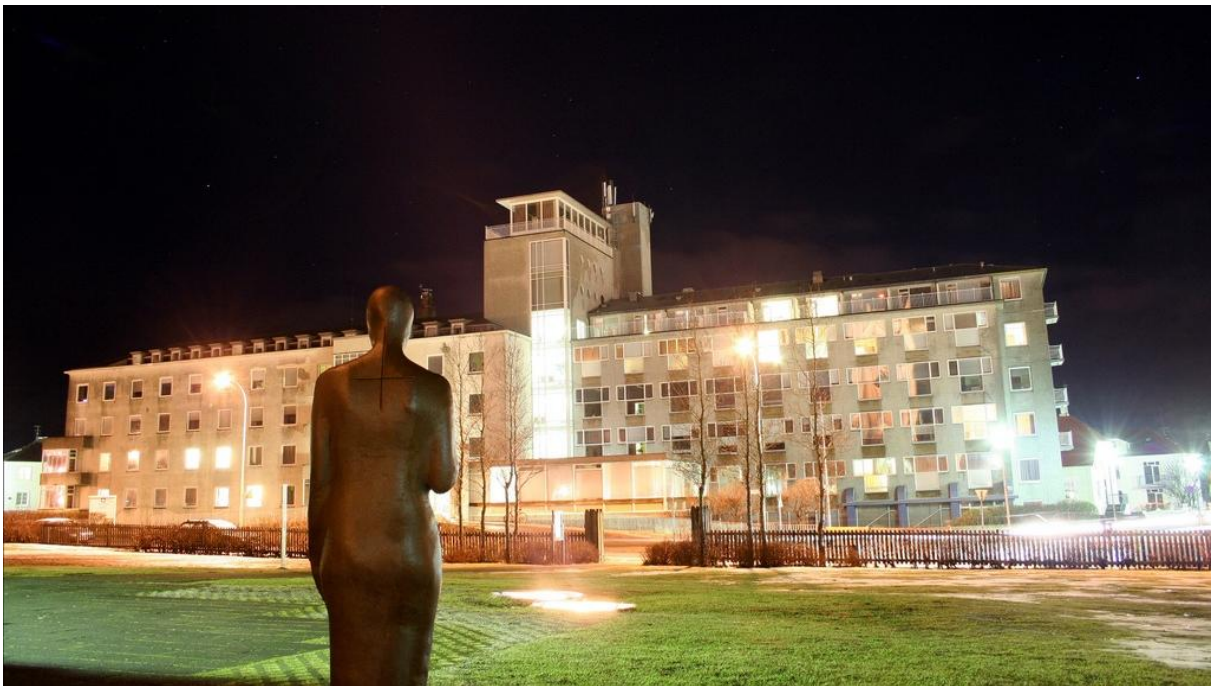

Ársskýrsla

Rannsóknarstofu Háskóla Íslands og Landspítala í öldrunarfræðum 2016

Efnisyfirlit

I. Ársskýrsla – inngangur	3
II. Nafn og stjórn	3
Stjórn RHLÖ:	3
III. Húsnæði RHLÖ.....	4
IV. Fundir	6
V. Verkefni ársins.....	6
VI. Vísindasjóður RHLÖ.....	7
VII. Fræðslunefnd RHLÖ	7
Fræðslufundir:	8
VIII. Styrktaraðilar.....	8
IX. Vísindavirkni	10
X. Viðaukar:	10
Viðauki 1 – Stofnskrá RHLÖ.....	11
Viðauki 2 – Fræðslufundir RHLÖ	13
Viðauki 3 - Málþing RHLÖ	15
Viðauki 4 - Vísindadagur RHLÖ	19
Viðauki 5 – SPRINTT Evrópurannsókn	21
Viðauki 6 - Vísindavirkni.....	22
Verkefni unnin innan RHLÖ	22
Styrkir	23
Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum.....	24
Viðurkenningar	25
Ritstjórn ritrýndra fræðarita.....	25
Ritverk –bækur eða bókakaflar	25
Ritverk- vísindagreinar í ritrýndum innlendum tímaritum.....	25
Ritverk – vísindagreinar í ritrýndum erlendum tímaritum	25
Önnur ritverk.....	25
Fyrirlestrar á íslenskum ráðstefnum og þingum	28
Fyrirlestrar á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum	28
Veggspjöld – ágríp sýnd á íslenskum ráðstefnum og þingum.....	Error! Bookmark not defined.
Veggspjöld sýnd á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum	28
Seta í nefndum eða stjórnnum.....	30

I. Ársskýrsla – inngangur

Starfsemi Rannsóknarstofu Háskóla Íslands og Landspítala háskólasjúkrahúss (RHLÖ) er samkvæmt stofnskrá RHLÖ (sjá viðauka 1). Megin hlutverk rannsóknastofunnar er að vera miðstöð í öldrunarfræðum og skapa aðstöðu til rannsókna, styðja við rannsóknir og fræðslu auk þess að stuðla að samvinnu og samstarfi fræðimanna og Landspítala (LSH) sem tengjast öldrun.

Árið 2016 var starfsemin metnaðarfull og stöðugt leitast við að efla bæði vísindalega virkni og kynningarstarf. Í eftirfarandi skýrslu er starfsemi RHLÖ gerð skil. Fjallað er um þau verkefni sem rannsóknarstofan stóð að, hvort heldur að eigin frumkvæði eða sem samstarfsaðili. Það er von stjórnar RHLÖ að skýrslan upplýsi lesendur um starfsemi rannsóknarstofunnar.

II. Nafn og stjórn

Rannsóknarstofa Háskóla Íslands og Landspítala í öldrunarfræðum - skammstafað RHLÖ.

Stjórn RHLÖ:

Fyrsta starfsár nýrrar stjórnar var 2016, en stjórnin var skipuð í október mánuði 2015.

Mynd 1. Starfsmaður og stjórn RHLÖ - Ólöf Guðný Geirsdóttir, Kristín Björnsdóttir, Jón Eyjólfur Jónsson, Pálmi V Jónsson, Sigurveig H Sigurðardóttir, Aðalsteinn Guðmundsson & Ása Guðmundsdóttir

Stjórn var skipuð eftirfarandi fulltrúum:

Pálmi V. Jónsson, formaður – fulltrúi HVS, Læknadeildar HÍ.

Sigurbjörg Hannesdóttir – fulltrúi Öldrunarfræðafélags Íslands.

Ása Guðmundsdóttir – fulltrúi LSH

Kristín Björnsdóttir - fulltrúi HVS, Hjúkrunarfræðideildar HÍ.

Sigurveig H. Sigurðardóttir – fulltrúi Félagsvísindasvið HÍ

Jón Eyjólfur Jónsson- Fulltrúi LSH

Aðalsteinn Guðmundsson – Fulltrúi Félags Íslenskra öldrunarlækna

Starfsmaður

Ólöf Guðný Geirsdóttir verkefnastjóri

III. Húsnæði RHLÖ

Húsnæði RHLÖ er staðsett á Landakot fimmtu hæð (L-5). Síðan að RHLÖ hefur flutt á L-5 hefur verið töluverð endurnýjun verið gerð á húsnæðinu. Á árinu 2016 var hitakerfi lagað, loft endurnýjuð vegna töluverðs leka sem varð vegna bilunar í hitavatnskerfi og austur endi deildarinnar endurnýjaður, gluggar, hurðar og svalir. Auk þessa var dittað að steypuskemmdum og reynt að koma í veg fyrir vatnsskemdir og leka á suðurhlíð deildarinnar. Gardýnur voru endurnýjaðar í austurenda enda þar komnir nýjir gluggar ásamt því að skrifstofur á suðurhlíð fengu nýjar gardýnir til að útiloka sól sem er erfið á björtum dögum.

Aðstaða á RHLÖ er í öllum tilfellum tímabundinn og er gerður samningur við hvern og einn hvað varðar not á skrifstofuaðstöðu. Við doktorsnema á styrkjum frá sjálfseignarstofnun St. Jósefsspítala er gerður þriggja ára samningur en þó með þeim fyrirvara um framvindu verkefnis. Aðrir sem nýta aðstöðu RHLÖ eru á tímabundnum samningi vegna verkefna sem verið er að vinna að í tengslum við öldrunarrannsóknir

Mynd 2 Berglind María Jóhannesdóttir, doktorsnemi. Vel klædd við vinnu þar sem veturinn 2016 og reyndar 2015 voru mjög kaldir.

Eftirfarandi er herbergiskipan á RHLÖ:

Deildarstjóraherbergi - Skrifstofa RHLÖ – Dr. Ólöf Guðný Geirsdóttir, verkefnastjóri

Ritaraaðstaða fyrir framan vakt - Upplýsinga- og tæknisvið LSH

Vakt herbergi – Fundarherbergi með skjávarpa

Herbergi 9 – Dr. Milan Chang, faraldsfræðingur. Tímabundinn samningur til eins árs. Var á sex mánaða tímabili í Sal B ásamt Hrafnhildi Eymundsdóttur vegna viðgerða á austur enda húsnæðisins.

Herbergi 8 – *Dr. Alfons Ramel*, næringarfræðingur. Tímabundinn samningur til eins árs. Viðgerðum á herbergi 8 lauk snemma árs 2017 og hefur verið breytt í tveggja manna skrifstofu fyrir doktorsnema.

Herbergi 7 – *Berglind María Jóhannesdóttir*, doktorsnemi á þriggja ára doktorsstyrk frá Sjálfseignarstofnun St. Jósefsspítala. Leiðbeinandi er Hrefna Guðmundsdóttir sérfræðilæknir. Berglind fór í fæðingarorlof haust 2016 þannig að Alfons Ramel flutti yfir á þá skrifstofu vegna viðgerða á herbergi 8.

Herbergi 6 – *Sigrún Sunna Skúladóttir*, doktorsnemi á þriggja ára doktorsstyrk frá Sjálfseignarstofnun St. Jósefsspítala. Leiðbeinandi er prófessor Þórhallur Ingi Halldórsson hjá Matvæla- og næringarfræðideild HÍ.

Herbergi 5 – *Hassan Bahaloohoreh*, doktorsnemi á þriggja ára doktorsstyrk frá Sjálfseignarstofnun St. Jósefsspítala. Leiðbeinandi er prófessor Benedikt Helgason hjá ETH í Sviss. Vinnur núna í gögnum vegna doktorsverkefnis á Hjartavernd frá áramótum 2016/17

Herbergi A – *Unnur Diljá Teitsdóttir*, doktorsnemi á þriggja ára doktorsstyrk frá Sjálfseignarstofnun St. Jósefsspítala. Leiðbeinandi er Jón Snædal yfirlæknir

Anný Rós Guðmundsdóttir, doktorsnemi á þriggja ára doktorsstyrk frá Sjálfseignarstofnun St. Jósefsspítala. Leiðbeinandi er Margrét Birna Andrésdóttir sérfræðilæknir. Fór í fæðingarorlof haustið 2016.

Katrín Sif Kristmundsdóttir, næringarfræðingur á Landakoti situr tvo daga í viku þar sem verið er að endurskipuleggja skrifstofur og annað fyrir stoðþjónustu við Landakot.

Aníta Sif Elíadóttir, næringarfræðingur og verkefnastjóri verkefnisins „Áhrif blóðrúþangs á blóðsykurstjórnun eldra fólks“.

Herbergi B – *Hrafnhildur Eymundsdóttir*, doktorsnemi á þriggja ára doktorsstyrk frá Sjálfseignarstofnun St. Jósefsspítala. Leiðbeinandi er Milan Chang, lektor hjá HR. Fór í fæðingarorlof haust 2016.

Vilborg Kolbrún Vilmundardóttir, MS nemi í klínískri næringarfræði. Vinnur að verkefninu „Næringarástand hjartabilunarsjúklinga – færni & líðan“. Útskrift vor 2017

Berglind Soffía Blöndal, MS nemi í klínískri næringarfræði. Vinnur að verkefninu „Næringarástand aldraðra sem útskrifast heim frá öldrunardeild“. Útskrift vor 2017

Herbergi 4 – *Bergþóra Baldursdóttir*, doktorsnemi á þriggja ára doktorsstyrk frá Sjálfseignarstofnun St. Jósefsspítala. Leiðbeinandi er Ella Kolbrún Kristinsdóttir dósent erimitus frá HÍ.

Herbergi 3 – Upplýsinga- og tæknisvið LSH

Herbergi 2 – Upplýsinga- og tæknisvið LSH

Herbergi 1 - Upplýsinga- og tæknisvið LSH

IV. Fundir

Stjórnarfundir voru að jafnaði haldnir einu sinni í mánuði, þó með hléi yfir sumarmánuðina. Auk þess var haldið áfram að vinna að framtíðarsýn rannsóknarstofunnar.

V. Verkefni ársins

1. Fimmtudagsfræðsla var haldin mánaðarlega, bæði vor og haust (sjá viðauka 2) nánar um fimmtudagsfræðsluna hér fyrir neðan undir Fræðslunefnd).
2. Málþing var haldið með yfirskriftinni „*Næring - er það eitthvað sem skiptir aldraða máli?*“ þann 6. október ásamt Rannsóknarstofu í næringarfræði. Málþingið var styrkt af IcePharma. Dagskrá og samantekt frá málþingi má sjá í viðauka 3.
3. Vísindadagur RHLÖ var haldinn 28. október í Hringisal húsnæði Landspítalans við Hringbraut. Yfirskrift dagsins var *Öldrunarþjónusta – frá Landspítala og heim*. Samantekt og dagskrá í viðauka 4.
4. Fyrsta föstudag hvers mánaðar eru haldnir deildarfundir með öllum sem þiggja aðstöðu á RHLÖ. Fundirnir eru haldnir í fundarherbergi L5 kl. 9-10. Fundirnir falla niður yfir sumarmánuðina.
5. Þriðja föstudag hvers mánaðar kl. 9-11 eru greinarfundir. Doktorsnemar halda utan um fundina og koma með greinar eða annað t.d. stór gagnasöfn, tölfræðileg úrvinnsla, uppsetning veggspjalda og fyrirlestra sem tengist þeirra doktorsnámi sem er ræddr á þessum fundum. Allir sem hafa áhuga eru velkomnir og mega taka þátt í þessum fundum.
6. Heimasíða RHLÖ innan LSH var endurskoðuð og er komin með nýtt vef fang. Slóðin er <http://www.landspitali/rhlo.is>
7. Síða á Facebook var stofnuð þar sem viðburðir innan öldrunar eru auglýstir ásamt öðru markverðu, bæði innan lands og utan. Sóðin er <https://www.facebook.com/Oldrunarfraedi/>
8. Húsnæðismál RHLÖ, unnið var að áframhaldandi úrbótum á húsnæði RHLÖ.
9. Meistaránám í öldrunarfræðum í samstarfi við Endurmenntun HÍ
10. Tveir doktorsnemar fengu fengu aðstöðu á RHLÖ en þeir fengu doktorsstyrki til þriggja ára frá Styrktarsjóði Sjálfseignarstofnunar St. Jósepsspítala.
11. Undirbúningur fyrir þátttöku í SPRINTT evrópurannsókn (www.mysprint.eu), sjá viðauka 5

VI. Vísindasjóður RHLÖ

Megin markmið sjóðsins er að efla RHLÖ. Stjórn sjóðsins er heimilt að styrkja hvert það verkefni sem hún telur efla og gagnast rannsóknum í öldrunarfræðum. Sjóðurinn starfar samkvæmt skilmálum Dómsmálaráðuneytisins um slíka sjóði. Skrifstofa fjárreiðna og upplýsinga á LSH annast fjárreiður og bókhald sjóðsins f.h. sjóðsstjórnar og skulu reikningar hans endurskoðast af ríkisendurskoðun. Sjóðurinn tekur við framlögum frá einstaklingum og fyrirtækjum en einnig eru gefin út minningarkort á vegum sjóðsins.

Vísindasjóðurinn styrkti Vísindadag RHLÖ sem var haldinn var 06. október um kaffi og veitingar til fundargesta.

VII. Fræðslunefnd RHLÖ

Guðlaug Þórsdóttir, öldrunarlæknir - formaður

Ása Guðmundsdóttir, sálfræðingur

Ásta Guðmundsdóttir, félagsráðgjafi

Guðrún Dóra Guðmansdóttir, sérfræðingur í öldrunarhjúkrun

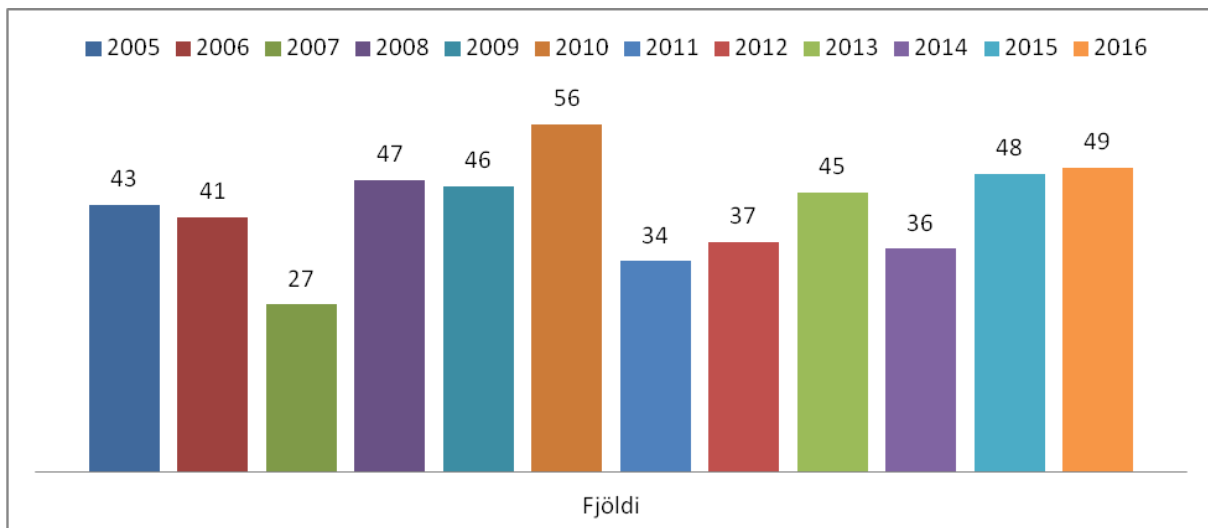
Helstu verkefni Fræðslunefndar er að skipuleggja fimmtudagsfræðslu RHLÖ og Vísindadag RHLÖ. (sjá viðauka 2 & 4) Fræðslunefnd hittist að jafnaði, mánaðarlega til að skipuleggja dagskrá fræðsluerinda. Haustönnin, fram að Vísindadegi er helsta vinna fræðslunefndar er að undirbúa Vísindadag RHLÖ og vorönn næsta árs. Á vorönn er fimmtudagsfræðsla haustannar skipulögð.

Á vísindadegi RHLÖ var fjallað um þjónustu við aldraða - frá LSH og heim. Var dagurinn styrktur af Vísindasjóði RHLÖ. Fjarfundakerfi LSH var notað þar sem sendur var út „linkur“ með dagskrá sem var vel nýttur. Þannig að allir sem höfðu aðgang að nettengdri tölvu gátu fylgst með erindum dagsins, bæði innan LSH og utan.

Mynd 3 Jóna Þórsdóttir, fjallar um Music therapy á Fimmtudagsfræðslu

Mynd 4 Meðaltal þeirra sem sóttu fimmtudagsfræðslu RHLÖ 2004 til 2016

Fræðslufundir:

Fræðslufundir fræðslunefndar RHLÖ voru haldnir á fimmtudögum kl. 14:45 – 16:00 í kennslusalnum á 6. hæð á Landakoti. Þar sem að 7. hæðin á Landakoti var lokuð vegna lagfæringa var ekki hægt að senda út fræðsluerindin. Að jafnaði mættu 20-30 manns á fimmtudagsfræðsluna. Þrátt fyrir að Fimmtudagsfræðslan hafi farið úr því að vera einu sinni í viku í að vera einu sinni í mánuði frá haustinu 2012 hefur fjöldi þeirrasem hefur sótt fræðsluna í raun ekki fækkað.

Almennt má segja að fræðslufundir hafi verið vel nýttir af fagfólki innan og utan spítalans, ásamt því að Vísindadagurinn hefur verið vel sóttur.

Mörg erindi bæði af höfuðborgarsvæðinu og utan af landi, hafa borist fræðslunefnd vegna þess að ekki er hægt að senda lengur fræðsluerindi með fjarfundarbúnaði þar sem fagfólki finnst miður að geta ekki fylgst með því sem Fimmtudagsfræðsla RHLÖ hefur upp á að bjóða.

VIII. Styrktaraðilar

Sjálfseignarstofnun St. Jósefsspítala afhenti þann 26. maí tvo styrki til doktorsnáms við Háskóla Íslands tengda Rannsóknarstofu Landspítala og Háskóla Íslands í Öldrunarfræðum (RHLÖ). Þetta er í fjórða sinn sem Sjálfseignarstofnun St. Jósefsspítala afhendir doktorsstyrki en styrkirnir eru til þriggja ára og eru einskorðaðir við doktorsnema á öldrunarfræðasviði þar sem úrvinnsla gagna sé unnin í húsakinnu RHLÖ.

Við mat á umsóknum eru fengnir utanaðkomandi sérfræðingar. Í ár var dómnefnd skipuð af Guðný Eiríksdóttur framkvæmdastjóri rannsókna Hjartaverndar, Steinunni Hrólfsdóttur, dósent við félagsráðgjafardeild HÍ og Aðalsteini Guðmundssyni öldrunarlækni.

Ólöf Guðný Geirsdóttir ásamt rannsóknarteymi fengu styrk fyrir verkefnið „Áhrifaþættir fyrir farsæla öldrun.“ Í umsögn dómnefndar kom fram að verkefnið muni nýta upplýsingar um fæðingarþyngd sem verður samkeyrð með völdum breytum sem tengjast lífsstíl og heilsfari úr gagnagrunni Reykjavíkur- og AGES 1 og 2 rannsóknum Hjartaverndar. Metin verða tengsl

fæðingarþyngdar og lífsstílsþátta á miðjum aldri við líkur á hjúkrunarheimilisinnlög. Verkefnið ætti að geta skilað niðurstöðum, sem bæta þekkingu á þáttum á fyrri hluta ævinnar sem hafa mögulegt forspárgildi fyrir vistun á hjúkrunarheimili.

Milan Chang Gudjonsson og Sigurveig H. Sigurðardóttir ásamt rannsóknarteymi fengu styrk fyrir verkefnið „Association of Early Life Socioeconomic Factors with Physical, Cognitive and Psychological Well-being in Old Age: AGES-Reykjavik Study“. Í umsögn dómnefndar kemur fram að verkefnið snýst um að kanna samband félagslegra þátta á miðjum aldri og lífsgæði seinna um ævina. Nýjungin í þessari rannsókn er sú að verið er að kanna félagslega þætti eins og menntun, atvinnu og húsnæði í tengslum við lífsgæði seinna á lífsleiðinni. Verkefnið er hluti af samþykktu Nordforsk verkefni, sem leitt er af Johan Frtizell í Karolinska Institut í Stokkhólmi en styrkurinn verður nýttur fyrir úrvinnslu á íslenskum hluta verkefnisins.

Styrktarsjóður Sjálfseignarstofnunar St. Jósefsspítala, sem hefur það að markmiði að stuðla að þverfaglegum öldrunarrannsóknum við RHLÖ, mun auglýsa einn doktorsnemastyrk fyrir 1. apríl 2017. Doktorsnemar eða leiðbeinendur sem eru í rannsóknum sem tengjast öldrun geta sótt um styrkina.

Mynd 5 Ólöf Guðný Geirsdóttir, Milan Chang Guðjónsson & Jón Eyjólfur Jónsson, stjórnarmaður Sjálfseignarstofnunar St. Jósefsspítala sem styrkir doktorsnemendur í verkefnum tengd öldrun.

IX. Vísindavirkni

Sjá viðauka 6.

X. Viðaukar:

1. Stofnskrá RHLÖ, endurskoðuð frá 2009
2. Dagskrá fræðslufunda RHLÖ 2016
3. Málþing og samantekt um vannæringu aldraða
4. Dagskrá og samantekt frá Vísindadegi RHLÖ 2016
5. SPRINTT rannsókn
6. Vísindavirkni 2016

Viðauki 1 – Stofnskrá RHLÖ

Stofnskrá um Rannsóknarstofu Háskóla Íslands og Landspítala í öldrunarfræðum

Uppfærsla III, 26. nóvember, 2009

1. grein
Rannsóknarstofa Háskóla Íslands og Landspítala í öldrunarfræðum (RHLÖ) er miðstöð í öldrunarfræðum stofnuð á ári aldraðra 1999. Sérhver vísindagrein, ein sér eða í samvinnu við aðrar greinar, getur átt aðild að rannsóknarstofunni, svo fremi að viðfangsefni hennar lúti að öldrun.
2. grein
Rannsóknarstofan er kennd við Háskóla Íslands og Landspítala og er rekin í samvinnu við öldrunarlækningadeild Landspítala (LSH) og heilbrigðisvísindasvið Háskóla Íslands. Aðsetur rannsóknarstofunnar er í húsakynnum Rannsóknarseturs Sjálfseignarstofnunar St. Jósefsspítala í Öldrunarfræðum. Landspítali greiðir stofnkostnað og rekstrarkostnað að því marki sem kveðið er á um í 8. grein stofnskrárinnar. LSH ber ábyrgð á rekstri og skuldbindingum rannsóknarstofunnar.
3. grein
Hlutverk Rannsóknarstofu Háskóla Íslands og Landspítala í öldrunarfræðum er
  - a. að vera miðstöð rannsókna á sviði öldrunarfræða er geta tekið til heilbrigðisþátta, félagslegra þátta, fjárhagslegra þátta, og annarra þátta er tengjast lífsgæðum .
  - b. að stuðla að samvinnu fræðimanna Háskóla Íslands sem eiga það sammerkt að vinna að öldrunarrannsóknum.
  - c. að hafa áhrif á þróun kennslu í öldrunarfræðum innan Háskóla Íslands.
  - d. að skapa heimili fyrir rannsóknarverkefni á sviði öldrunar.
  - e. að stuðla að útgáfu öldrunarfræðiritra.
  - f. að hafa samvinnu við aðrar rannsóknarstofur, félög, einstaklinga og opinbera aðila, sem starfa á sviði öldrunar innanlands og utan.
  - g. að hafa forgöngu um að afla styrkja eða fjárveitinga til öldrunarrannsókna og veita upplýsingar um hugsanlega styrktaraðila.
  - h. að standa fyrir námskeiðum fyrir fagfólk í öldrunarþjónustu, sjálfstætt eða í samvinnu við aðra.
  - i. að veita fagfélögum í öldrunarmálum þjónustu eftir nánara samkomulagi
  - j. að sinna öðrum verkefnum samkvæmt ákvörðun stjórnar.
4. grein
Stjórn rannsóknarstofunnar er skipuð sjö fulltrúum til fimm ára í senn. Skal forsvarsmáður öldrunarlækninga innan Læknadeildar Háskóla Íslands eiga sæti í stjórninni og einn fulltrúi tilnefndur af hjúkrunarfræðideild HÍ. Skal annar þeirra vera formaður stjórnar að ákvörðun heilbrigðisvísindasviðs HÍ. Framkvæmdastjórn Landspítala skipar tvo fulltrúa í stjórn og skal annar þeirra vera frá öðrum faggreinum en lækningum eða hjúkrun. Félagsvísindasvið HÍ, fagdeild Öldrunarfræðafélags Íslands og Félag íslenskra öldrunarlækna tilnefna hvert um sig einn fulltrúa í stjórn. Stjórnin velur sér ritara og skal funda hið minnsta fjórum sinnum á ári en oftast ef ástæða er til. Við ákvarðanatöku ræður einfaldur meirihluti stjórnar.
5. grein
Stjórnin gerir starfs- og rekstraráætlanir og ræður starfsfólk til rannsóknarstofunnar svo að markmið hennar náist.

6. grein
Rannsóknaverkefni sem unnin eru á öldrunarlækningadeild Landspítala skulu tengjast RHLÖ. Í þessu felst aðgangur að aðstöðu rannsóknarstofunnar og þeirri þjónustu og þeim stuðningi sem þar er að fá eftir nánari ákvörðun stjórnar rannsóknarstofunnar. Viðbótarkostnaður sem til fellur vegna einstakra verkefna skal borinn af viðkomandi verkefni, sbr. 7. grein. Rannsóknirnar munu koma fram í yfirliti yfir starfsemi rannsóknarstofunnar en hver rannsókn er sjálfstæð og lýtur stjórn og er á ábyrgð viðkomandi rannsakenda.

7. grein
Rekstur rannsóknarstofunnar ákvarðast af þeim tekjum sem rannsóknarstofan aflar, en þær geta verið:

- Rekstrartekjur af einstökum rannsóknarverkefnum.
- Styrkir.
- Tekjur af útgáfustarfsemi.
- Greiðslur fyrir veitta þjónustu við fagfélög og utanaðkomandi stofnanir.
- Tekjur af námskeiðshaldi.
- Aðrar tekjur, t.d. gjafir.

Verði ráðinn starfsmaður í fast starf við rannsóknarstofuna verður hann starfsmaður öldrunarlækningadeildar Landspítala en launakostnaður greiðist sjúkrahúsinu af tekjustofnum rannsóknastofunnar. Heimilt er að ráða einstaklinga í tímabundin verkefni sem verktaka fyrir rannsóknastofuna, enda stendur rannsóknastofan straum af rekstrarkostnaði.

8. grein
Fjármálasvið Landspítala annast bókhald og árlegt uppgjör starfseminnar og endurskoðandi sjúkrahússins yfirfer ársreikninga RHLÖ. Ársskýrsla er gerð um starfsemi rannsóknarstofunnar og birt á vef öldrunarlækningadeildar Landspítala. Landspítali leggur rannsóknarstofunni til húsgögn og tölvubúnað ásamt með almennum rekstri húsnæðisins og tölvubúnaðar. Framlög þessi eru án endurgjalds til LSH.

9. grein
Rannsóknarstofu Háskóla Íslands og Landspítala í öldrunarfræðum er heimilt að nota merki LSH og Háskóla Íslands í samskiptum og á bréfsefni.

10. grein
Stofnskrá þessi (III) öðlast gildi þegar framkvæmdastjórn Landspítala og stjórn heilbrigðisvísindasviðs Háskóla Íslands hafa samþykkt hana. Landspítali og heilbrigðisvísindasvið Háskóla Íslands geta samþykkt breytingar á stofnskrá ef báðir aðilar samþykkja breytingarnar.

11. grein
Stjórn RHLÖ getur haft frumkvæði að endurskoðun stofnskrár þessarar ef aðstæður breytast.

Stofnskrárviðauki: yfirlit yfir framlög Landspítala til RHLÖ

Viðauki 2 – Fræðslufundir RHLÖ

Fræðslufundir á vegum rannsóknarstofu HÍ og LSH í öldrunarfræðum – RHLÖ

DRÖG að Vorönn 2016

Haldnir í kennslusalnum 6. hæð á Landakoti fyrsta fimmtudag hvers mánaðar kl. 14:45-15:30

7. janúar **Mjaðmabrot**
Sigrún Sunna Skúladóttir MS Bráðahjúkrunarfræðingur & doktorsnemi hjá RHLÖ
4. febrúar **D- vítamín – er það mikilvægt alla ævi?**
Prófessor Laufey Steingrímsdóttir HÍ
3. mars **Húðsýkingar hjá öldruðum og eftirfylgd**
Berglind Chu sérfræðingur í hjúkrun
7. apríl **Ofbeldi á öldruðum**
Sigrún Ingvarsdóttir, félagsráðgjafi hjá Reykjavíkurborg
27. maí **Afhending Doktorsstyrkja frá Sjálfseignarstofnun St. Jósefsspítala**
Kynning styrkþega

ATH. Ekki er hægt að senda fræðslufundi út með fjarfundarbúnaði

Fræðslufundir á vegum rannsóknarstofu HÍ og LSH í öldrunarfræðum – RHLÖ

Haustönn 2016

Haldnir í kennslusalnum 6. hæð á Landakoti fyrsta
fimmtudag hvers mánaðar kl. 14:45-15:30

1. september   **Verkir: Hugræn nálgun**
                    Þóra Hjartardóttir, teymisstjóri verkjasviðs Reykjalundi
6. október   **Málþing um Vannæringu aldraðra**
                    Háskólatorg kl.13-16
- 28.október   **Vísindadagur RHLÖ**
                    Þjónusta við aldraða – í nútíð og framtíð
                    Hringsalur LSH kl. 13-16
- 3.nóvember   **Sýkingar aldraðra**
                    Þóhildur Kristinsdóttir, öldrunarlæknir
- 1.desember   **Music therapy fyrir aldraða**
                    Jóna Þórsdóttir, tónlistarmeðferðarfræðingur

ATH. Ekki er hægt að senda fræðslufundi út með fjarfundarbúnaði

Viðauki 3 - Málþing RHLÖ

MÁLSTOFA

NÆRING

– er það eitthvað sem skiptir aldraða máli?

Gott næringarástand er undirstaða heilbrigðis hjá öllum einstaklingum. Rannsóknir bæði hér á landi og erlendis, hafa ítrekað sýnt að aldraðir eru viðkvæmur hópur og vannæring aldraðra algeng.

Hvað þarf að gera til að bæta næringarástand hjá öldruðum einstaklingum á Íslandi?

FUNDARSTJÓRI:

Sigrún Barkadóttir, svæðisstjóri heimahjúkrunar í Hafnarfirði, Kópavogi og Garðabæ

FYRIRLESARAR:

Inga Þórsdóttir, forseti heilbrigðisvísindasviðs Háskóla Íslands

Anne Marie Beck, dósent í næringarfræði við Metropolitan University College og sérfræðingur á sviði næringar og öldrunar

Ólöf Guðný Geirsdóttir, dósent í næringarfræði við HÍ, verkefnastjóri við RHLÖ

Ragnheiður Guðmundsdóttir, deildarstjóri á bráðaöldrunarlækingadeild LSH

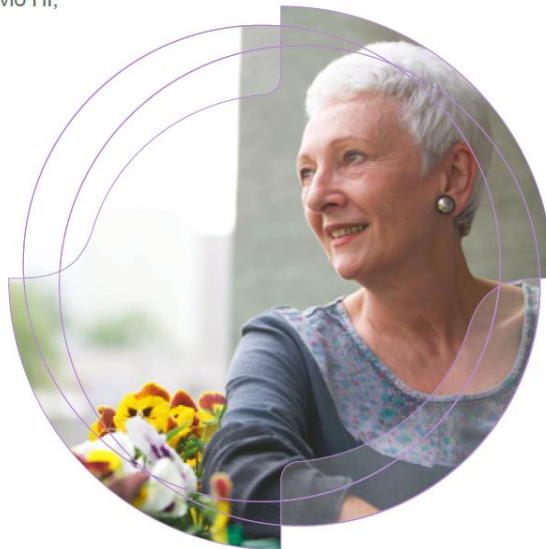
UMRÆÐUR:

Þegar fyrirlesarar hafa lokið máli sínu munu fara fram umræður milli þátttakenda í litlum hópum.

**SKRÁNINGARFRESTUR
ER TIL 1. OKTÓBER 2016**

**SMELLTU HÉR
TIL AÐ SKRÁ ÞIG**

**AÐGANGUR
ÓKEYPIS**

HVAR?

Háskólatorg Háskóla Íslands

HVENÆR?

6. október 2016
Kl. 12:30 – 16:30

FYRIR HVERJA?

Lækna, næringarfræðinga, hjúkrunarfræðinga, sjúkraliða og alla sem hafa áhuga

Rannsóknarstofa Háskóla Íslands og
Landsspítala í öldrunarfræðum (RHLÖ)
Rannsóknarstofa í næringarfræði

Samantekt um málþing um vannæringu aldraðra 6. október 2016

„Næring - er það eitthvað sem skiptir aldraða máli?“ var yfirskrift málþings sem Rannsóknarstofa Háskóla Íslands og Landspítala í öldrunarfræðum (RHLÖ) og Rannsóknarstofu í næringarfræði (RÍN) stóðu fyrir 6. október 2016. Meira en 130 manns sóttu málþingið sem haldið var á Háskólatorgi. Fundarstjóri var Sigrún Barkardóttir, svæðisstjóri heimahjúkrunar í Hafnarfirði, Kópavogi og Garðabæ.

Rannsóknarstofa Háskóla Íslands og Landspítala í öldrunarfræðum tók eftirfarandi saman um málþingið:

Fyrirlesarar:

Inga Þórsdóttir, forseti Heilbrigðisvísindasviðs Háskóla Íslands, ræddi um mikilvægi samvinnu allra fagstétta, samfellu í allri vinnu fyrir einstaklinginn og skyldu okkar heilbrigðisstarfsmanna að fara eftir og nota ráðleggingar frá Landlæknisembættinu í okkar vinnu. Vannæring aldraðra er flókið vandamál sem ekki væri hægt að leysa nema með vilja og samvinnu allra aðila, sem koma að hinum aldraða einstakling.

Anne Marie Beck, dósent í næringarfræði við Metropolitan University College í Danmörku og sérfræðingur á sviði næringar og öldrunar, fór yfir hverjir eru vannærðir, hvaða er það í okkar vinnu sem við getum breytt til að tryggja að aldraðir geti nærst. Einnig sýndi hún niðurstöður rannsókna sem hafa sýnt hvað er hægt að gera til eins og að orku- og næringarþetta fæðið, hafa matinn á viðráðanlegu formi og ekki sýst að maturinn væri gírnilegur til að fyrirbyggja vannæringu aldraðra.

Lagði hún mikla áherslu á að almennar ráðleggingar um mat og næringu fyrir heilbrigða giltu ekki fyrir aldraða veika, það er á ábyrgð allra starfsstétta sem koma að veikum öldruðum einstaklinga að hlúa að honum og tryggja grunnþarfir eins og fæðuöryggi, mat og næringu. Rannsóknir hafa sýnt að vannæring er mjög kostnaðarsöm fyrir heilbrigðiskerfið því þetta eru þeir einstaklingar sem liggja lengur inni á sjúkrahöfnum, endurinnlagnir á sjúkrahöfnum eru algengari en afleiðingar vannæringar á einstaklinginn sjálfann væru mjög alvarlegar. Þar sem bæði andleg- og líkamleg færni hrakar fyrir hjá vannærðum einstaklingum og þetta eru þeir einstaklingar sem deyja fyrir. Auk þess sýndi hún fram á sparnað hvað varðar lengd sjúkrahúslegu, endurinnlagnir og ekki síður hvað varðar aukin lífsgæði aldraðra einstaklinga sem fengu heimsókn næringarráðgjafa sem vann með heimþjónustunni til að tryggja bætt næringarástand eða að viðhalda heilbrigðu næringarástandi. Mikilvægt sé að koma í veg fyrir vannæringu og meðhöndla alla sem eru í áhættu á vannæringu ekki aðeins þá sem eru vannærðir.

Ólöf Guðný Geirsdóttir, dósent í næringarfræði við HÍ, verkefnastjóri við RHLÖ, lagði fram niðurstöður íslenskra rannsókna sem sýndu tíðni vannæringar meðal veikra aldraðra á sjúkrahöfnum. Ný rannsókn frá 2015/2016 sýnir að 33% af innliggjandi öldruðum á Landakoti, hafa sterkar líkur á vannæringu og önnur 33% sem hafa ákveðnar líkur á vannæringu samkvæmt skimun fyrir vannæringu. Þegar heim er komið er lítið stuðningsnet fyrir fagfólk og umönnunaraðila hvað varðar viðbrögð þegar grunur er um vannæringu eða vannæring er til

staðar. Engar leiðbeiningar eru til á Íslandi um mataræði eða næringu veikra aldraðra. Einnig eru fá úrræði fyrir þá sem vilja grípa inn í lélegt næringarástand og hjálpa einstaklingnum til að fyrirbyggja vannæringu eða að byggja sig upp. T.d. er enginn næringarfræðingur í heimaþjónustu eða á heilsugæslu, heimsendur matur er miðaður við þarfir heilbrigðra aldraðra og viðmið Sjúkratrygginga Íslands (SÍ) miðast ekki við alþjóðlega viðurkennda staðla um viðmið um líkamsþyngdarstuðul eða þyngdartap aldraðra til að eiga rétt á niðurgreiðslu á næringardrykkjum. Skilyrði SÍ eru þannig í dag að þeir sem fullnægja skilyrðum eru orðnir það vannærðir að erfitt er að hjálpa þeim, ekki er hægt samkvæmt viðmiðunum SÍ að koma í veg fyrir eða grípa inn í þegar aldraður einstaklingur verður veikur og er í hættu á vannæringu.

Ragnheiður Guðmundsdóttir, deildarstjóri á B4, bráðaöldrunarlækningadeild LSH, sagði frá þeim áskorunum sem starfsfólk stendur frammi fyrir daglega hvað varðar næringu aldraðra, fjölveikra skjólstaðinga á deild. Ragnheiður sagði frá STREYMA, samræmdum stofugangi þar sem unnið er eftir gátlista til að vinnulag sé markvisst og samræmt á Landspítala. Þar eru metnir daglega fjölmargir þættir sem tengjast næringu og vellíðan sjúklings á einn eða annan hátt. Hún sýndi matarskema deildarinnar sem starfsmenn í býtibúri vinna eftir til að tryggja að hver og einn fái rétta næringu, hver sé á vökvaskrá, fastandi eða á sérþæði. Þar fær starfsfólk yfirsýn yfir skilgreiningar á mismunandi fæði sjúklinga og áferð þess, auk mismunandi tegunda næringardrykkja og hverjum þeir eru ætlaðir. Markmiðið er að tryggja að næring og næringarástand sjúklinga á B-4 sé í stöðugri skoðun.

Í æ ríkara mæli er skimað fyrir vannæringu sjúklinga. Hæð og þyngd er varpað í næringarmat og skoðað hvort og hve mikið viðkomandi hefur lést yfir ákveðinn tíma og áhættuþættir metnir. Þá er sett fram hjúkrunargreining og meðferð hjá þeim sjúklingum sem eru í hættu á vannæringu. Næring veikra aldraðra er mikil áskorun - og margir sem koma að því á hverjum degi. Á deildum spítalans er þetta samvinnuverkefni sjúkraliða, hjúkrunarfræðinga og starfsfólks í býtibúri og eru sjúkraliðar LSH þar fremstir meðal jafningja. Ragnheiður benti jafnframt á að við útskrift geta helstu áskoranir við heimferð verið tengdar mat og innkaupum aldraðra, sérstaklega þeirra sem hafa lítið stuðningsnet í kringum sig.

Hver vinnuhópur lagði fram ályktun og eru hér nokkur áhersluatriði:

Allir þátttakendur voru sammála því að gott næringarástand væri undirstaða heilbrigðis hjá öllum einstaklingum. Samkvæmt rannsóknnum bæði hér á landi og erlendis sem kynntar voru á málþinginu, hefur verið ítrekað sýnt að aldraðir eru viðkvæmur hópur og vannæring aldraðra er algeng því sé mikilvægt að allir taki höndum saman heilbrigðisstarfsmenn, ættingjar og einstaklingarnir sjálfir til að vinna gegn vannæringu aldraðra.

Fæðuöryggi veikra aldraðra væri ekki tryggt og samstarf allra aðila, ríkis, sveitafélaga, heilbrigðisstarfsmanna og aðstandenda að tryggja að aldraður einstaklingur verði ekki vannærður. Mikilvægt væri að allir legðu saman sína reynslu og þekkingu til að tryggja fæðuöryggi aldraðra einstaklinga og settar yrðu verklagsreglur um ábyrgð og vinnufyrirkomulag heilbrigðisstarfsmanna til að tryggja fæðuöryggi.

Mikilvægt væri að taka stöðuna hvað varðar tíðni vannæringar aldraðra t.d. í heimahúsum, þau úrræði sem eru í boði og hverjum þau nýtast. Mikilvægt væri að gera rannsóknir sem sýndu hvort að breyttir starfshættir þ.e.a.s. að tryggja betur fæðuöryggi og næringarástand aldraðra muni borga sig, ekki aðeins fjárhagslega fyrir samfélagið heldur fyrst og fremst fyrir einstaklinginn sjálfan.

- Kallað var eftir lausnamiðuðum ráðleggingum um mat og næringu veikra aldraðra, fræðsluefni og kennslu um mikilvægi heilbrigðs næringarástands, bæði fyrir fagfólk og aðstandendur.
- Kallað var eftir að ráðleggingar um einstaka sjúkdóma og næringarþarfir aldraðra séu á útvef LSH til upplýsinga fyrir fagfólk annarstaðar í heilbrigðiskerfinu og ekki síður fyrir einstaklingana sjálfa og aðstandendur.
- Tryggja verður betri mönnun á heilbrigðisstofnunum og í heimahjúkrun, fá fagfólk eins og næringarráðgjafa til að aðstoða við úrlaus næringarvandamála.

- Kallað er eftir því að næringaráætlun sem unnið er eftir inn á heilbrigðisstofnun fylgi ekki aðeins einstaklingnum heim heldur sé einnig sé mögulegt að framfylgja þeirri áætlun heima sbr. næringarþétt fæði, breytt áferð, sérfæði vegna sjúkdóma og/eða næringarviðbót eins og næringardrykkir.
- Mikilvægt er að fjölga valkostum um heimsendan mat, bæði hvað varðar fjölbreytni, áferð og ekki síður að sérfæði eins orku- og næringarþétt fæði eða vegna ákveðinna sjúkdóma sé í boði fyrir alla sem þurfa að fá heimsendan mat.

Sigrún Barkardóttir
Ragnheiður Guðmundsdóttir
Ólöf Guðný Geirsdóttir

Mynd 6 Inga Þórsdóttir, Sigrún Barkardóttir, Ólöf Guðný Geirsdóttir, Bryndís Elfa Gunnarsdóttir (IcePharma), Ragnheiður Guðmundsdóttir & Anne Marie Beck

Viðauki 4 - Vísindadagur RHLÖ

Vísindadagur RHLÖ 2016 Öldrunarþjónusta – frá Landspítala og heim

Föstudaginn 28. október 2016 í Hringsal LSH við
Hringbraut

13:15- Setning Vísindadags

Guðlaug Þórsdóttir, sérfræðingur í öldrunarlækningum

13:20- Nýjungar í öldrunarþjónustu á LSH

13:20 *Bráðamóttaka* - Anna Björg Jónsdóttir öldrunarlæknir

13:40 *Greiningarmóttakan* - Anna Björg Jónsdóttir öldrunarlæknir

14:00- Kaffihlé

14:20 Öldrunarþjónustan heim

14:20 *Heimahljúkrun sveitafélaganna á höfuðborgarsvæðinu* - Þórunn Ólafsdóttir, hjúkrunarforstjóri Heilsugæslu höfuðborgarsvæðis

14:40 *Heimahljúkrun í Reykjavík* - Margrét Guðnadóttir, teymisstjóri heimahljúkrunar, Þjónustumiðstöð Laugardals og Háaleitis

15:00 *Heimahljónusta í Reykjavík* - Sigrún Ingvarsdóttir deildarstjóri þjónustumiðstöð Laugardal og Háaleiti

15:20 *Félagsleg heimahljónusta í Kópavogi*- Anna Klara Georgsdóttir, deildarstjóri á velferðarsviði Kópavogsbæjar

15:40 Pallborðsumræður

16:05 Vísindadegi slitið

Fundarstjóri: Guðrún Dóra Guðmannsdóttir, sérfræðingur í hjúkrun aldraða

Vísindadagurinn verður sendur út í gegnum <https://meet.lsh.is/hringsalur/ELC42XTA>

Hægt er að opna fjarfundinn í öllum sölum spítalans með því að tvísmella á möppuna "Fjarfundir" á skjáborðinu, og þar á möppu með sama heiti og salurinn sem fundurinn er haldinn í. Því næst er tvísmellt á réttan fjarfund og mun fjarfundurinn þá opnast.

Aðgangur ókeypis

Fræðslunefnd RHLÖ:

Guðlaug Þórsdóttir formaður

Guðrún Dóra Guðmannsdóttir

Jón Eyjólfur Jónsson

Ása Guðmundsdóttir

Ásta Guðmundsdóttir

Samantekt frá Vísindadegi RHLÖ

Vel heppnaður Vísindadagur RHLÖ – 28. október 2016 í Hringsal LSH

Vísindadagur RHLÖ í ár hafði yfirskriftina „Öldrunarþjónusta – frá Landspítala og heim“ en fræðslunefnd RHLÖ ákvað að leggja áherslu á nýjungar í öldrunarþjónustu innan LSH og þau úrræði sem boðið er upp á við útskrift af öldrunardeild innan sveitafélagana á höfuðborgarsvæðinu.

Guðlaug Þórsdóttir, sérfræðingur í öldrunarlækningum setti daginn og Guðrún Dóra Guðmannsdóttir, sérfræðingur í hjúkrun aldra var fundarstjóri.

Dagskrá Vísindadagsins var eftirfarandi:

13:20– Nýjungar í öldrunarþjónustu á LSH

13:20 Bráðamóttaka – Anna Björg Jónsdóttir öldrunarlæknir

13:40 Greiningarmóttakan – Anna Björg Jónsdóttir öldrunarlæknir

14:20 Öldrunarþjónustan heim

14:20 Heimahjúkrun sveitafélaganna á höfuðborgarsvæðinu – Þórunn Ólafsdóttir, hjúkrunarforstjóri Heilsugæslu höfuðborgarsvæðis

14:40 Heimahjúkrun í Reykjavík – Margrét Guðnadóttir, teymisstjóri heimahjúkrunar, Þjónustumiðstöð Laugardals og Háaleitis

15:00 Heimahjónusta í Reykjavík – Sigrún Ingvarsdóttir deildarstjóri þjónustumiðstöð Laugardal og Háaleiti

15:20 Félagsleg heimahjónusta í Kópavogi– Anna Klara Georgsdóttir, deildarstjóri á velferðarsviði Kópavogsbæjar

15:40 Pallborðsumræður

Líflegar umræður voru eftir hvert erindi og pallborðsumræður fjörugar þar sem áhersla var lögð á mikilvægi þess að byggja „brú“ á milli allra aðila til að tryggja öldruðum sem heilstæðasta og samfellda þjónustu. Í lok pallborðsumræðna var mynduð nefnd sem ætlar að vinna frekar að betri samskiptum og samfelli innan bæði félagskerfis, heimahjúkrunar og Landspítala.

Hægt er að segja að Vísindadagurinn hafi verið einstaklega vel hafi til tekist með Vísindadaginn þar sem vinna til bættrar framtíðar heldur áfram eftir daginn.

Við þökkum skemmtilegar og uppbyggilegar samræður allra – vinnum saman eru einkunnarorð dagsins!

Fræðslunefnd RHLÖ:

Guðlaug Þórsdóttir formaður

Guðrún Dóra Guðmannsdóttir

Jón Eyjólfur Jónsson

Ása Guðmundsdóttir

Ásta Guðmundsdóttir

Viðauki 5 – SPRINTT Evrópurannsókn

SPRINTT (Sarcopenia and Physical fRailty IN older people: multi-component Treatment strategies) rannsóknin er stór Evrópu rannsókn þar sem 17 rannsóknarsetur og 10 Evrópulönd taka þátt í. SPRINTT rannsóknarverkefnið (www.mysprintt.eu) er fjármagnað af sambandi aðila í nýsköpun innan læknávisinda (the Innovative Medicines Initiative) sem er hópur á vegum Evrópusambandsins. Rannsakendurnir eru í samstarfi við Evrópusamband fyrirtækja í lyfjaiðnaði og félaga þeirra (the European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations (EFPIA)). Íslenska þætti SPRINTT rannsóknarinnar er stýrt frá Rannsóknarstofu Háskóla Íslands og Landspítala í öldrunarfræðum (RHLÖ) en miðlægt er hún samhæfð af Öldrunarlækningadeild katólska sjúkrahússins í Róm, Ítalíu, á ensku: Department of Geriatrics, Neurosciences and Orthopedics of the Catholic University of the Sacred Heart, Rome, Italy. Ábyrgðarmaður íslenska hluta rannsóknarinnar er Pálmi V. Jónsson, prófessor og yfirlæknir öldrunarlækninga á Landspítala. Verkefnisstjóri er Dr. Ólöf Guðný Geirsdóttir, dósent í næringarfræði við Háskóla Íslands og verkefnisstjóri á RHLÖ.

Megin tilgangur SPRINTT rannsóknarinnar er að stuðla að þróun inngripa sem beinast gegn líkamlegum hrumleika og aldurstengdri vöðvarýrnun. Rannsóknin er slembi röðuð klínísk samanburðarrannsókn til tveggja ára á öldruðu fólki sem býr heima og er án fötlunar en hefur aldurstengda vöðvarýrnun og er þess vegna í viðkvæmri stöðu hvað varðar líkamlega færni. Þátttakendum verður skipt í tvo hópa á tilviljunarkenndan hátt, en hvor hópur um sig telur alls 750 þátttakendur í 10 Evrópulöndum en íslenski armur rannsóknarinnar er um 50 einstaklingar. Annar hópurinn fylgir fjölpátta inngripi en hinn inngripshópurinn mun fá fræðsluskrógram um heilbrigðan lífsstíl á efri árum.

Rannsóknin mun auka þekkingu okkar á þeim þáttum sem liggja að baki þessara áhættuþátta fyrir fötlun. Aukin þekking á þessum líkamlegu breytingum mun hjálpa til við að finna þá sem eru í mestri áhættu og þá sem eru líklegastir til að svara inngripi af því tagi sem skoðað er í þessari rannsókn sem gæti bætt horfur hvað varðar líkamlega færni.

Margir þættir verða skoðaðir til að auka skilning á áhrifum hreyfingar og næringar á andlega- og líkamlega vellíðan aldraðra. Einnig verða niðurstöðurnar notaðar til að móta ráðleggingar til forvarna gegn tiltölulega algengu heilbrigðisvandamáli aldraðra.

Mynd 7 SPRINTT hópurinn á Íslandi ásamt heimsókn frá stjórnendum SPRINTT rannsóknarinnar

Viðauki 6 - Vísindavirkni

Vísindavirkni 2014

Forstöðumaður: Pálmi V. Jónsson prófessor

Rannsóknir í öldrunarfræðum undir formerkjum Rannsóknarstofu í öldrunarfræðum snerta margar klínískar spurningar og faraldsfræði í víðum skilningi.

Verkefni unnin innan RHLÖ

1. „Áhrif æðakölkunar og blóðfitu á framrás nýrnabilunar“. Berglind María Jóhannsdóttir, doktorsnemi hjá Dr. Hrefna Guðmundsdóttir nýrnalæknir er ábyrgðarmaður rannsóknar hrefnag@landspitali.is
2. „What predisposes to hip fracture?“ Hassan Bahalooohoreh doktorsnemi hjá Dr. Benedikt Helgason, verkfræðingur, bhelgason@ethz.ch
3. „Study of the association of kidney function with uric acid and advancing age?“ Anný Rós Guðmundsdóttir, doktorsnemi hjá Dr. Margrét B Andrésdóttir, sérfræðilæknir mband@landspitali.is
4. „The association of vitamin D and cognition in older people living in Iceland“ Hrafnhildur Eymundsdóttir, doktorsnemi hjá Dr. Milan Chang Guðjónsson.
5. „Jafnvægisstjórnun hjá einstaklingum sem hlotið hafa úlniðsbrot í kjölfar bylту og áhrif skynþjálfunar“. Bergþóra Baldursdóttir, doktorsnemi hjá Ellu K. Kristinsdóttir, dósent emertius, Læknadeild HÍ.
6. „Mat á hæfni magnbundinna heilarita og mögulegra lífvísa í heila- og mænuvökva til forspár um framvindu og greiningar á heilabilun“. Unnur Diljá Teitsdóttir. Leiðbeinandi doktorsnema er Pétur Henry Petersen, dósent við Læknadeild HÍ.
7. „Hvað einkennir mjaðmarbrotahópurinn í öldrunarrannsókn Hjartaverndar“. Sigrún Sunna Skúladóttir, doktorsnemi. Leiðbeinandi er Þórhallur Ingi Halldórsson, prófessor við Matvæla- og næringafræðideild HÍ.
8. Íhlutun með æfingar hjá eldri borgurum í Gerðubergi og Skógarbæ - mat á vitrænni getu og hreyfifærni ábyrgðarmaður verkefni er Milan Chang
9. IceProQualita, úrvinnsla gagna. PhD verkefni Ólöf G Geirsdóttir, Alfons Ramel & Milan Chang Guðjónsson
10. Næringarástand hjartabilunarsjúklinga. MS verkefni - Ólöf G Geirsdóttir & Bryndís Eva Birgisdóttir leiðbeinandur
11. Næringarástand aldraða sem útskrifast heim af öldrunardeild LSH. MS verkefni – Alfons Ramel & Ólöf G Geirsdóttir leiðbeinandur
12. N-Dime er norrænn hópur sem er að skoða þætti sem hafa áhrif á næringarástand aldraða á heildrænan hátt - Alfons Ramel er íslenski tengillinn alfonsra@hi.is
13. Innovation Centre fund. <http://www.nordicinnovation.org/is/styrkir/nordic-marine-innovation-programme-20/>. Íslenskir rannsakendur, Alfons Ramel, Ólöf G Geirsdóttir og MATÍS
14. NordForsk fund. <http://www.nordforsk.org/en/news/nordforsk-invests-nok-140-million-in-research-on-inequalities-in-the-distribution-of-health-and-welfare> ábyrgðarmaður Johan Fritzell. Ísland - Alfons Ramel, Ólöf G Geirsdóttir, Sigurveig H Sigurðardóttir og Milan Chang. Íslenski tengiliðurinn er Sigurveig sighsig@hi.is

15. IBEN-C evrópurannsókn. <http://www.ibenc.eu/news-and-events/> Ábyrgðarmaður á Íslandi er Pálmi V Jónsson
16. SPRINTT evrópurannsókn. Íslenska hlutinn, ábyrgðarmaður Pálmi V Jónsson og verkefnastjóri Ólöf G Geirsdóttir

Styrkir

Styrktarsjóður Sjálfseignarstofnunar St. Jósefsspítala

Dr. Benedikt Helgason við Institute for Biomechanics við ETH-Zurich sem er leiðbeinandi doktorsefnis verkefnisins “*What Predisposes a Hip to Fracture?*” (10. milljónir til þriggja ára).
Nemi Hassan Bahaloochoreh

Berglind María Jóhannsdóttir við Háskóla Íslands fyrir verkefnið „*Áhrif æðakölkunar og blóðfitu á framrás nýrnabilunar*“ (10. milljónir til þriggja ára)

Margrét Birna Andrésdóttir, nemi Anný Rós Guðmundsdóttir „*Study of the association of kidney function with uric acid and advancing age?*“

Dr. Milan Chan Guðjónssen, nemi Hrafnhildur Eymundsdóttir „*The association of vitamin D and cognition in older people living in Iceland*“

Bergþóra Baldursdóttir „*Jafnvægisstjórnun hjá einstaklingum sem hlotið hafa úlnliðsbrot í kjölfar byltu og áhrif skynþjálfunar*“

Unnur Diljá Teitsdóttir „*Mat á hæfni magnbundinna heilarita og mögulegra lífvísa í heila- og mænuvökva til forspár um framvindu og greiningar á heilabilun*“

Prófessor Laufey Steingrímsdóttir „*Hvað einkennir mjaðmarbrotahópin í öldrunarrannsókn Hjartaverndar*“, nemi Sigrún Sunna Skúladóttir.

Ólöf Guðný Geirsdóttir ásamt rannsóknarteymi fengu styrk fyrir verkefnið „*Áhrifaþættir fyrir farsæla öldrun.*“

Milan Chang Gudjonsson og Sigurveig H. Sigurðardóttir ásamt rannsóknarteymi fengu styrk fyrir verkefnið „*Association of Early Life Socioeconomic Factors with Physical, Cognitive and Psychological Well-being in Old Age: AGES-Reykjavik Study*“..

Styrktarsjóður Háskóla Íslands

Ólöf G Geirsdóttir - Samband D -vítamíns búskapar við vitræna getu meðal eldra fólks á Íslandi.

Nemaverkefni

Meistaraneimar

Björk Bragadóttir: Heilsulæsi heilbrigðra aldraðra. Félagsvísindadeild Háskóla Íslands.
Leiðbeinendur Sigurveig H Sigurðardóttir, Ólöf Guðný Geirsdóttir.

Katrín Sif Kristbjörnsdóttir: Næringarástand sjúklinga á öldrunardeild – viðhorf sjúklinga og nýting fæðis frá eldhúsi. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ólöf Guðný Geirsdóttir.

Vilborg Kolbrún Vilmundardóttir: Næringarástand hjartablaðra. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Ólöf Guðný Geirsdóttir, Bryndís Eva Birgisdóttir.

Berglind Soffía Blöndal. Næringarástand aldraða sem útskrifast heim af öldrunardeild. Leiðbeinendur: Alfons Ramel, Ólöf Guðný Geirsdóttir

Doktorsnefnd

Bergþóra Baldursdóttir. 2013. Balance among people with fall-related wrist fractures and effects of sensory training. Læknadeild, Háskóla Íslands. Umsjónarkennari: Pálmi V. Jónsson

Helga Eyjólfsdóttir, 2010, Tillväxtfaktorer i Alzheimer's sjukdom. Mentor. Karolinska Institutet. Pálmi V Jónsson

Hrafnhildur Eymundsdóttir. 2015 Samband D-vítamíns búskapar við vitræna getu meðal eldra fólks á Íslandi. Matvæla- og næringarfræðideild, Háskóli Íslands. Alfons Ramel, Pálmi V. Jónsson, Lárus St. Guðmundsson, Þórhallur Ingi Halldórsson, Gunnar Sigurðsson, Lenore J. Launer, Milan Chang Gudjonsson, Vilmundur Guðnasson, Tamarra B. Harris.

Magnús Jóhannsson. Tengsl heilarita, hugrænnar færni og líffræðilegra skilmerkja í greiningu Alzheimerssjúkdóms. Sálfræðideild, Háskóla Íslands. Leiðbeinendur: Jón G. Snædal, María K. Jónsdóttir, Kristinn Johnsen, Vesna Jelic, Gísli Jóhannesson.

Steinunn Þórðardóttir, 2010, Early Diagnostic Cerebrospinal fluid biomarkers in preclinical familial Alzheimer's disease. Mentor. Karolinska Institutet. Pálmi V Jónsson

Helstu samstarfsaðilar í rannsóknum

Sjálfseignarstofnunar St. Jósefsspítala,

Íslensk erfðagreining, Hjartavernd (AGES rannsóknin), InterRAI, NordRAI, Middle Eastern Academy of Aging, Rannsóknastofa í lyfja- og eiturefnafræði, Mentis Cura, Gerontologiskt Centrum í Lundi Svíþjóð, Kläpeda University, Nordic Network for Dementia Diagnostics. Auk samstarfs við ýmissa fræðigreina innan Landspítala svo sem augnlæknisfræði, næringarstofu og svefnrannsóknarstofu.

Pálmi V Jónsson *AGES- Reykjavík Study*: Co-PI á þessu samvinnuverkefni Hjartaverndar, www.hjarta.is, og National Institute of Aging, Bandaríkjunum, www.nia.nih.gov. Ábyrgur fyrir þeim þætti verkefnisins sem snýr að heilanum

Pálmi V Jónsson *DeCode – langlífisverkefni*: Co-PI með Kára Stefánsyni, ábyrgur fyrir klíniska hluta verkefnisins sem miðar við þátttöku allra 90 ára og eldri á Íslandi. Leitað er að genum sem skýra langlífi með ættfræði og genaleitartækni Íslenskrar Erfðagreiningar. Frá 2000, www.decode.is. Nú samvinnustofnun við HÍ

Pálmi V Jónsson *DeCode* – *Alzheimersverkefni*: Co-PI í verkefni sem leitar að meingenum í heilabilunarsjúkdómum. Kári Stefánsson PI. Frá 1997. www.decode.is. Nú samvinnustofnun við HÍ

Pálmi V Jónsson *Stjórn InterRAI*: Er Fellow í InterRAI frá 1991 og hef setið í stjórn frá 1999 sem ritari samtakanna. Þetta er hópur vísindamanna, nú 44 frá 24 löndum, sem vinnur að þróun samhæfðra áreiðanlegra matstækja fyrir aldraða á mismunandi stöðum í heilbrigðisþjónustunni. Markmiðið er að bæta gæði þjónustunnar og skapa grundvöll til alþjóðlegrar vísindastarfsemi, þar sem hægt verður að bera saman einstaklinga í mismunandi löndum, þrátt fyrir að heilbrigðis- og félagsþjónustan sé ólík í viðkomandi löndum. Sjá www.InterRAI.org. Sit einnig í Norrænu samtökunum um RAI og hef verið í forystu fyrir þeim samtökum undanfarin fimm ár, sjá www.NordRAI.com. Í IceRAI hópi HTR og er þar faglegur forsvarsmaður. Á Íslandi hefur verið komið upp langtímagagnagrunni fyrir alla er njóta hjúkrunarheimilisþjónustu. Gagnagrunnurinn hefur og mun leiða af sér margvíslegar rannsóknir. www.heilbrigdisraduneyti.is/malaflokkar/malefni-aldradra/nr/918

Viðurkenningar

Engin

Ritstjórn ritrýndra fræðarita

Jón Snædal í ritstjórn International Journal on Person Centered Medicine
Pálmi V. Jónsson er í ritstjórn European Geriatric Medicine.

Ritverk –bækur eða bókakaflar

Ritverk- vísindagreinar í ritrýndum innlendum tímaritum

Jón Snædal. Söfnun erfðaupplýsinga í ljósi Helsinki yfirlýsingarinnar. *Læknablaðið* 2104;100(6).

Jón Snædal. Helsinki yfirlýsingin. *Gesta-ritstjórnargrein*. *Læknablaðið* 2014;100(3):

Vilhjálmur Árnason, Jórunn Erla Eyfjörð, Vigdís Stefánsdóttir, Jón Snædal og Stefán Hjörleifsson. Ætti að segja þátttakendum í vísindarannsóknnum frá stökkbreytingum í þeirra eigin BRCA-genum? *Læknablaðið* 2014;100(3).

Guðrún Puríður Höskuldsdóttir, Ólöf Guðný Geirsdóttir, Inga Dóra Kristjánsdóttir, Hjördís Jóhannesdóttir, Bára Benediksdóttir, Bryndís Guðjónsdóttir, Ingibjörg Magnúsdóttir, Sólrún Rúnarsdóttir, Pálmi V. Jónsson. Eldra fólk á bráðamóttöku: íslenskar niðurstöður úr fjölþjóðarannsókn InterRAI. *Læknablaðið* 2014;100(1):19-24.

Ritverk – vísindagreinar í ritrýndum erlendum tímaritum

Casanova R, Varma S, Simpson B, Kim M, An Y, Saldana S, Riveros C, Moscato P, et al. Blood metabolite markers of preclinical Alzheimer's disease in two longitudinally followed cohorts of older individuals.. *Alzheimers Dement*. 2016 Jul;12(7):815-22. doi: 10.1016/j.jalz.2015.12.008.

Chang M, Snaedal J, Einarsson B, Bjornsson S, Saczynski JS, Aspelund T, Garcia M, Gudnason V, Harris TB, Launer LJ, Jonsson PV The Association Between Midlife Physical Activity and Depressive

Symptoms in Late Life: Age Gene/Environment Susceptibility-Reykjavik Study.. J Gerontol A Biol Sci Med Sci. 2016 Apr;71(4):502-7. doi: 10.1093/gerona/qlv196.

Chang M, Snaedal J, Einarsson B, Bjornsson S, Saczynski JS, Aspelund T, et al. The Association Between Midlife Physical Activity and Depressive Symptoms in Late Life: Age Gene/Environment Susceptibility-Reykjavik Study. The journals of gerontology Series A, Biological sciences and medical sciences. 2016;71(4):502-7.

Conroy S, Nickel CH, Jónsdóttir AB, Fernandez M, Banerjee J, Mooijaart S, et al. The development of a European curriculum in Geriatric Emergency Medicine. European Geriatric Medicine. 2016;7(4):315.

Einarsdottir AB, Hardarson SH, Kristjansdottir JV, Bragason DT, Snaedal J, Stefánsson E. Retinal oximetry imaging in Alzheimer's disease. Journal of Alzheimer's disease : JAD. 2016;49(1):79-83.

Eldholm R, Jonsson E, Mieiro L. Highlights of the 11th EUGMS congress in Oslo: Breaking the ice in geriatrics. European Geriatric Medicine. 2016;7(4):379-82.

Ferreira D, Jelic V, Cavallin L, Oeksengaard A-R, Snaedal J, Høgh P, et al. Electroencephalography Is a Good Complement to Currently Established Dementia Biomarkers. Dementia and geriatric cognitive disorders. 2016;1(2):80-92.

Fisher DE, Jonasson F, Klein R, Jonsson PV, Eiriksdottir G, Launer LJ, Gudnason V, Cotch MF. Mortality in Older Persons with Retinopathy and Concomitant Health Conditions: The Age, Gene/Environment Susceptibility-Reykjavik Study. Ophthalmology. 2016 Jul;123(7):1570-80. doi: 10.1016/j.ophtha.2016.02.045.

Fisher DE, Jonasson F, Klein R, Jonsson PV, Eiriksdottir G, Launer LJ, et al. Mortality in Older Persons with Retinopathy and Concomitant Health Conditions: The Age, Gene/Environment Susceptibility-Reykjavik Study. Ophthalmology. 2016;123(7):1570-80.

Geirsdottir OG, Ramel A, Chang M, Briem K, Jonsson PV, Thorsdottir I. 2016 Vitamin D and Associations with Walking Ability in Community-Dwelling Elderly Adults. Food Nutr Disor 2016, 5:2. <http://dx.doi.org/10.4172/2324-9323.1000195>

Gudmundsson A, Stevenson JM, Petrovic M, Somers A, Onder G, Callens S, et al. Challenges and risks for older travellers with multimorbidity: Focus on pharmacotherapy. European Geriatric Medicine. 2016;7(5):407.

Jun G, Ibrahim-Verbaas CA, Vronskaya M, Lambert JC, Chung J, et al A novel Alzheimer disease locus located near the gene encoding tau protein. Psychiatry. 2016 Jan;21(1):108-17. doi: 10.1038/mp.2015.23.

Jun G, Ibrahim-Verbaas CA, Vronskaya M, Lambert J-C, Chung J, Naj AC, et al. A novel Alzheimer disease locus located near the gene encoding tau protein. Molecular psychiatry. 2016;21(1):108-17.

Lesage S, Drouet V, Majounie E, Deramecourt V, Jacoupy M, Nicolas A, et al French Parkinson's Disease Genetics Study (PDG).; International Parkinson's Disease Genomics Consortium (IPDGC). Loss of VPS13C Function in Autosomal-Recessive Parkinsonism Causes Mitochondrial Dysfunction and Increases PINK1/Parkin-Dependent Mitophagy. Am J Hum Genet. 2016 Mar 3;98(3):500-13. doi: 10.1016/j.ajhg.2016.01.014.

Mijnarends DM, Koster A, Schols JM, Meijers JM, Halfens RJ, Gudnason V, Eiriksdottir G, Siggeirsdottir K, Sigurdsson S, Jónsson PV, Meirelles O, Harris T. Physical activity and incidence of sarcopenia: the population-based AGES-Reykjavik Study. *Age Ageing*. 2016 Sep;45(5):614-20. doi: 10.1093/ageing/afw090

Mijnarends DM, Koster A, Schols JMGA, Meijers JMM, Halfens RJG, Gudnason V, et al. Physical activity and incidence of sarcopenia: the population-based AGES—Reykjavik Study. *Age and Ageing*. 2016;45(5):614.

Reinders I, Murphy RA, Brouwer IA, Visser M, Launer L, Siggeirsdottir K, Eiriksdottir G, Gudnason V, Jonsson PV, Lang TF, Harris TB Muscle Quality and Myosteatosis: Novel Associations With Mortality Risk: The Age, Gene/Environment Susceptibility (AGES)-Reykjavik Study.; Age, Gene/Environment Susceptibility (AGES)-Reykjavik Study. *Am J Epidemiol*. 2016 Jan 1;183(1):53-60. doi: 10.1093/aje/kwv153.

Reinders I, Murphy RA, Brouwer IA, Visser M, Launer L, Siggeirsdottir K, et al. Muscle Quality and Myosteatosis: Novel Associations With Mortality Risk: The Age, Gene/Environment Susceptibility (AGES)-Reykjavik Study. *American journal of epidemiology*. 2016;183(1):53-60.

Rimland JM, Abraha I, Dell'Aquila G, Cruz-Jentoft A, Soiza R, Gudmussen A, et al. Effectiveness of Non-Pharmacological Interventions to Prevent Falls in Older People: A Systematic Overview. The SENATOR Project ONTOP Series. *PloS one*. 2016;11(8):e0161579 PLoS ONE.

Stuck AE, Jónsdóttir AB, Singler K, Roller RE, Holm EA, Masud T. The length of postgraduate training for geriatric medicine in European countries: an update for the year 2015. *Aging clinical and experimental research*. 2016;28(1):169-70.

Van Eeoo L, Declercq A, Onder G, Finne-Soveri H, Garms-Homolová V, Jónsson PV, Dix OH, Smit JH, van Hout HP, van der Roest HG. Substantial between-country differences in organising community care for older people in Europe—a review. *Eur J Public Health*. 2016 Apr;26(2):213-9. doi: 10.1093/eurpub/ckv152. Review.

Van Elderen SSGC, Zhang Q, Sigurdsson S, Haight TJ, Lopez O, Eiriksdottir G, et al. Brain Volume as an Integrated Marker for the Risk of Death in a Community-Based Sample: Age Gene/Environment Susceptibility--Reykjavik Study. *The journals of gerontology Series A, Biological sciences and medical sciences*. 2016;71(1):131-7.

van Lier LI, van der Roest HG, van Hout HP, van Eeoo L, Declercq A, Garms-Homolová V, Onder G, Finne-Soveri H, Jónsson PV, Hertogh CM, Bosmans JE Convergent validity of the interRAI-HC for societal costs estimates in comparison with the RUD Lite instrument in community dwelling older adults.. *BMC Health Serv Res*. 2016 Aug 25;16:440. doi: 10.1186/s12913-016-1702-1.

van Lier LI, van der Roest HG, van Hout HPJ, van Eeoo L, Declercq A, Garms-Homolová V, et al. Convergent validity of the interRAI-HC for societal costs estimates in comparison with the RUD Lite instrument in community dwelling older adults. *BMC health services research*. 2016;2016(16):440.

van Sloten TT, Mitchell GF, Sigurdsson S, van Buchem MA, Jonsson PV, Garcia ME, Harris TB, Henry RM, Levey AS, Stehouwer CD, Gudnason V, Launer LJ. Associations between arterial stiffness, depressive symptoms and cerebral small vessel disease: cross-sectional findings from the AGES-Reykjavik Study. *J Psychiatry Neurosci*. 2016 Apr;41(3):162-8.

Önnur ritverk

Fyrirlestrar og veggspjöld á íslenskum ráðstefnum og þingum

Gestafyrirlestur: Heildrænt öldrunarmat á bráðasjúkrahúsi er lykill að bættum umönnunarferlum: Pálmi V. Jónsson, Bráðadagurinn 4 mars, 2016. Ráðstefna á vegum Flæðisviðs Landspítala, Hotel Natura. Pálmi V Jónsson

Öldrun. Námskeið fyrir GEM hjúkrunarfræðinga, Flæðisviði Landspítala, 7. september, 2016. Pálmi V.

. Pálmi V. Jónsson Fjölveikindi eldra fólks – áskorun í heilsugæslu sem kallar á nýjar lausnir. Flutt í syrpu af erindum sem kölluð voru Fjölvandásjúklingar í heilsugæslu, Læknadagar. Harpan, Reykjavík, 21. janúar, 2016.

Ólöf Guðný Geirsdóttir. Vannæring aldraðra. Málþing um vannæringu aldraða. Háskólatorg. 6. október 2016

Ólöf Guðný Geirsdóttir. Umbúðarlæsi – hvað eru umbúðirnar að segja þér. BSRB. 20. apríl 2016

Ólöf Guðný Geirsdóttir "Hjartavænt fæði - er það til?" GoRed - Iðnó . 21.febrúar 2016

Fyrirlestrar og veggspjöld á alþjóðlegum / norrænum ráðstefnum og þingum

Keynote lecture: The AGES Reykjavik Study; a cutting edge study on aging. Pálmi V. Jónsson: 23rd Nordic Congress of Gerontology: The 23rd Nordic Congress of Gerontology (23-22 June 2016), Tampere, Finland.

A. Ramel, O. Geirsdottir, K. Briem, P. Jonsson, I. Thorsdottir. Age and physical function are related to drop-out from a resistance exercise program in old adults. The Gerontological Society of America's (GSA) 69th Annual Scientific Meeting, taking place in New Orleans, Louisiana from November 16 to 20, 2016. Oral presentation by Ramel

Alfons Ramel, Milan Chang, Olof Geirsdottir, Palmi Jonsson, Inga Thorsdottir. Effect of resistance training on physical performance and muscle parameter among older adults The 23rd Nordic Congress of Gerontology (23-22 June 2016), Tampere, Finland.

Geirsdottir OG, Ramel A, Chang M, Briem K, Jonsson PV, Thorsdottir I. Serum vitamin D status and associations with walking ability in community dwelling old Icelanders. 23NKG2016 – 23rd Nordic Congress of Gerontology. Tampere., Finland. June 19-22, 2016. Poster presentation by Geirsdóttir

Harriet Finne-Soveri, Anja Noro, Anja Declercq, Hein van Hout, Vjenka Garms-Homolová, Graziano Onder, Pálmi Jónsson, Liza van Eeno What makes the difference in home care in Europe – Formal care, informal care, or carers' attitudes?. The 23rd Nordic Congress of Gerontology (23-22 June 2016), Tampere, Finland.

Harriet Finne-Soveri, Henriette van der Roest, Hein van Hout, Pálmi V. Jónsson, Anja Declercq, Lisa Van Eeno, Lisanne van Lier, Judith bosmans, Graziano Onder, David

Vetrano, Vjenka Garms-Homolova Deterioration in the ADLs among older home-care recipients is alarming and differs across countries..

Henriette van den Roest, Hein van Hout, Anja Declercq, Vjenka Garms-Homolová, Graziano Onder, Harriet Finne-Soveri, Pálmi Jónsson, Cees Hertogh, Judith Bosmans. Presentation. Introducing the EU-funded project „Identifying the Best Practices for Care Dependent Elderly by Benchmarking Costs and Outcomes of Community Care“. The 23rd Nordic Congress of Gerontology (23-22 June 2016), Tampere, Finland.

Hrafnhildur Eymundsdóttir, Milan Chang, Palmi V. Jónsson, Vilmundur Guðnason, Mary Frances Cotch, Lenore Launer, Olof Gudny Geirsdóttir, Alfons Ramel. Cross-sectional associations between serum 25 hydroxyvitamin D and performance in three different cognitive domains among old adults: The Age Gene/Environment Susceptibility-Reykjavik Study (AGES-Reykjavik). The 23rd Nordic Congress of Gerontology (23-22 June 2016), Tampere, Finland.

Janus Guðlaugsson, Erlingur Johannsson, Sigurbjorn A. Arngrimsson, Vilmundur Gudnason, Thor Aspelund, Tamara B. Harris, Pálmi V. Jónsson, Anna S. Ólafsdóttir. Multimodal training intervention – an approach to successful aging. The 23rd Nordic Congress of Gerontology (23-22 June 2016), Tampere, Finland.

Lisanne van Lier, Henriette van der Roest, van Hout, Liza van Eeboo, Anja Declercq, Vjenka Garms-Homolová, Graziano Onder, Harriet Finne-Soveri, Pálmi Jónsson, Cees Hertogh, Judith Bosmans. Validity of the inter-RAI-HC instrument for cost of care assessments. The 23rd Nordic Congress of Gerontology (23-22 June 2016), Tampere, Finland.

M. Chang Gudjonsson, A. Ramel, O.G. Geirsdóttir, P. Jonsson, I. Thorsdóttir. Lifestyle choice and the prevalence of Metabolic syndrome in healthy community living older adults. The Gerontological Society of America's (GSA) 69th Annual Scientific Meeting, taking place in New Orleans, Louisiana from November 16 to 20, 2016. Poster presentation by Chang

M. Chang Gudjonsson, A. Ramel, O.G. Geirsdóttir, P. Jonsson, I. Thorsdóttir. Metabolic syndrome and mobility improvement after resistance training among community living elderly. The Gerontological Society of America's (GSA) 69th Annual Scientific Meeting, taking place in New Orleans, Louisiana from November 16 to 20, 2016. Poster presentation by Chang

Milan Chang, Alfons Ramel, Olof Geirsdóttir, Palmi Jonsson, Inga Thorsdóttir. Effect of resistance training on cognitive performance among older adults. The 23rd Nordic Congress of Gerontology (23-22 June 2016), Tampere, Finland.

Milan Chang, Olof Gudny Geirsdóttir, Alfons Ramel, Palmi V. Jonsson, Inga Thorsdóttir. Prevalence of metabolic syndrome and lifestyle among community living older adults in Iceland. The 23rd Nordic Congress of Gerontology (23-22 June 2016), Tampere, Finland.

Nanna Notthoff, Vjenka Garms-Homolová, Anja Declercq, Liza Van Eeboo, Pálmi V. Jónsson, Henriette G van der Roest Putting Their Best Foot Forward: Walking Positively Affects Mood and Social Participation..

O. Geirsdóttir, K.B. Kristbjörnsdóttir, A. Ramel, O.K. Magnusdóttir. Malnutrition, dietary intake and plate waste in elderly patients. The Gerontological Society of America's (GSA)

69th Annual Scientific Meeting, taking place in New Orleans, Louisiana from November 16 to 20, 2016. Poster presentation by Geirsdóttir

O.G Geirsdóttir, A. Ramel, K. Briem, P. Jonsson. No gender specific response to resistance exercise in community dwelling old adults. The Gerontological Society of America's (GSA) 69th Annual Scientific Meeting, taking place in New Orleans, Louisiana from November 16 to 20, 2016. Oral presentation by Geirsdóttir

Olof G. Geirsdóttir, Ramel A, Chang M, Briem K, Jonsson PV, Thorsdóttir I. Resistance exercise and changes of physical performance and muscle parameter among older people. 23NKG2016 – 23rd Nordic Congress of Gerontology. Tampere., Finland. June 19-22, 2016. Oral presentation by Geirsdóttir

Olof Gudny Geirsdóttir, Alfons Ramel, Milan Chang, Palmi V. Jonsson, Inga Thorsdóttir. Serum vitamin D status and associations with walking ability in community dwelling old Icelanders. The 23rd Nordic Congress of Gerontology (23-22 June 2016), Tampere, Finland.

Olof Geirsdóttir, Alfons Ramel, Milan Chang, Palmi Jónsson, Inga Thorsdóttir. Resistance training and metabolic changes among older adults. The 23rd Nordic Congress of Gerontology (23-22 June 2016), Tampere, Finland.

Vjenka Garms-Homolová, Palmi Jónsson, Harriet Finne-Soveri. Loneliness of clients of home care services in six European countries. The 23rd Nordic Congress of Gerontology (23-22 June 2016), Tampere, Finland.

Vjenka Garms-Homolová, Palmi Jónsson. Loneliness of clients of home care services in six European countries. World InterRAI Conference. Global Collaboration, Local Benefits, APRIL 11-14, 201. TORONTO, ONTARIO, The Westin Harbour Castle, 1 Harbour Square, Toronto, Ontario.

Seta í nefndum eða stjórnnum

AGES- Reykjavík Study: Co-PI á þessu samvinnuverkefni Hjartaverndar, www.hjarta.is, og National Institute of Aging, Bandaríkjunum, www.nia.nih.gov. Sit í stýrinesnd þessarar stóru rannsóknar: Pámi V Jónsson

Stjórn InterRAI: Er Fellow í InterRAI frá 1991 og hef setið í stjórn frá 1999 sem ritari samtakanna. Þetta er hópur vísindamanna, nú 44 frá 24 löndum, sem vinnur að þróun samhæfðra áreiðanlegra matstækja fyrir aldraða á mismunandi stöðum í heilbrigðisþjónustunni. Markmiðið er að bæta gæði þjónustunnar og skapa grundvöll til alþjóðlegrar vísindastarfsemi, þar sem hægt verður að bera saman einstaklinga í mismunandi löndum, þrátt fyrir að heilbrigðis- og félagsþjónustan sé ólík í viðkomandi löndum. Sjá www.interrai.org. Sit einnig í Norrænu samtökunum um RAI og hef verið í forystu fyrir þeim samtökum undanfarið fimm ár, sjá www.nordrai.com. Loks sit ég í IceRAI hópi HTR og er þar faglegur forsvarsmaður. Pámi V Jónsson

Í stjórn MEAMA, Middle-East Academy for Medicine of Ageing, frá 2005. Þetta er hópur sem hefur það að markmiðið að standa fyrir fræðslu og fyrirlesturum í 2ja ára prógrami (4 vikur á 2 árum) þar sem farið er yfir helstu atriði öldrunarlækninga fyrir lyf- og heimilislækna í arabaríkjunum. Sjá <http://www.me-jaa.com/MEAMA.htm> Pámi V Jónsson